Singapur'un maruz kaldığı riskler ve dayanıklılığı

Dr Alexander Ressos, TEP
Attorney-at-Law (Switzerland and Germany),
Solicitor (England & Wales and Hong Kong)
Of Counsel, KGP Legal LLC
alexander.ressos@kgplegal.com.sg
www.ressos.com.sg

Aktarım kanalları

Başbakan Yardımcısı ve MAS Yönetim Kurulu Başkanı Lee Hsien Loong'un Eylül 1998'de Tokyo'da açıkladığı gibi, Singapur komşularından daha az zarar gördü. Şehrin aşırı dış borçlanması da sağlıksız bankaları da yoktu. Sorunu, küçük ve açık bir ekonomi olarak etkisini anında hissettiği Güneydoğu Asya kriz ekonomileriyle olan yakın karşılıklı bağımlılığıydı.[1] Şok dört kanal üzerinden yayıldı: ticaret, banka kredileri, finansal piyasalar ve güven.

İlk kanal ticaretti. Singapur'un komşularıyla bağları krizden önceki yıllarda güçlenmişti. 1992 ile 1996 arasında Malezya, Tayland ve Filipinler'in Singapur'un toplam ihracatındaki payı yüzde 20'den yüzde 26'ya, ithalatındaki payı ise yüzde 19'dan yüzde 22'ye yükseldi. Bölge ekonomileri tüketim ve yatırım mallarına yönelik harcamalarını kıstıkça ASEAN'a yapılan yeniden ihracat yavaşladı. Turizm, hava taşımacılığı ve perakende ticaret ziyaretçi sayısındaki düşüşten zarar gördü. Singapur'un en büyük imalat sanayi olan elektronikteki küresel durgunluk, bölgesel şoku ağırlaştırdı.[2]

© 2026 Dr Alexander Ressos. General information only, not legal, tax or investment advice. No client relationship is created. All Singapore law advice is provided by a duly licensed and regulated firm of Singapore advocates and solicitors only on the basis of an express written letter of engagement. More information at SingaporeIQ.com and ressos.com.sg.

Bankaların bölgesel kredileri

İkinci kanal banka kredileriydi. Yerel bankalar, büyüme yıllarında şubeler, iştirakler ve bölgesel şirketlere verilen krediler aracılığıyla bölgeye açılmıştı. Hükümet, Şubat 1998'de Parlamento'da bir soruyu yanıtlarken altı yerel banka grubunun 1997 sonu itibarıyla Malezya, Endonezya, Tayland, Kore ve Filipinler'de 37,2 milyar Singapur doları (S$37,2 milyar) tutarında kredi ve yatırımı bulunduğunu açıkladı. Bu tutar toplam aktiflerinin yüzde 16'sına denk geliyordu. Bu riskin yaklaşık üçte ikisi Malezya'daydı. En sorunlu ekonomi olan Endonezya'ya yönelik risk ise S$5,4 milyar, yani toplam aktiflerin yüzde 2,3'üydü.[3]

Bu kredilerin kalitesi hızla bozuldu. 1997 sonunda beş ülkeye verilen sınıflandırılmış krediler, bu ülkelere verilen kredilerin yüzde 5,7'sine ulaşmıştı. Bankalar 1997 kazançlarından S$1,6 milyar karşılık ayırdıktan sonra toplam kazançlarının yaklaşık yüzde 30 düşmesini bekliyordu. Hükümet, altı bankanın da sermayesi risk ağırlıklı aktiflerinin yüzde 12'sini aşan, finansal açıdan sağlam kuruluşlar olarak kaldığını vurguladı. Ağustos 1998 sonunda beş ülkeye verilen takipteki krediler, bu ülkelere verilen kredilerin yüzde 17'sine yükselmişti. Yurt içi ve diğer krediler dahil olmak üzere yerel bankaların toplam takipteki kredileri yüzde 6,1'e ulaştı.[4]

Bozulma 1999'a kadar sürdü. Mart 1999 sonunda, 1998'deki konsolidasyondan sonra sayısı beşe inen yerel banka gruplarının bölgesel takipteki kredi oranı yüzde 24,3'e ulaştı. Toplam takipteki krediler ise yüzde 8,0 düzeyindeydi. 1998 sonunda ayrılan karşılıklar bölgesel takipteki kredilerin yüzde 72'sini karşılıyordu. Rakamlar yüksekti. Buna rağmen hükümet, bu rakamların hiçbir yerel bankanın finansal sağlığını tehdit etmediğini savundu. Bunun bir nedeni, bankaların kredileri geç aktiften silmesi ve yeniden yapılandırılan kredileri takipteki krediler arasında sınıflandırmasıydı.[5]

Para birimi, borsa ve gayrimenkul

Üçüncü kanal finansal piyasalardı. Singapur doları 1997'ye ABD doları karşısında S$1,4000'den başladı ve haziran sonunda S$1,4300'deydi. Baht'ın dalgalanmaya bırakılmasından sonra ABD dolarının yükselişi hızlandı. Yıl sonunda Singapur

© 2026 Dr Alexander Ressos. General information only, not legal, tax or investment advice. No client relationship is created. All Singapore law advice is provided by a duly licensed and regulated firm of Singapore advocates and solicitors only on the basis of an express written letter of engagement. More information at SingaporeIQ.com and ressos.com.sg.

doları yüzde 16,5 değer kaybederek S$1,6775'e geriledi.[6] Bölgesel krizin doruğunda, Ocak 1998'de S$1,8080 ile en düşük seviyesini gördü. Buna karşılık komşularının para birimleri karşısında 1997 boyunca sert biçimde değer kazandı: baht karşısında yüzde 53,8, ringgit karşısında yüzde 28,3 ve rupi karşısında yüzde 81,0.[7]

Borsa hızla düştü. Straits Times Industrials Index 1997'ye 2.216,79'dan başladı ve yılı yüzde 31 düşüşle 1.529,84'ten kapattı. Ocak 1998'de on gün içinde 456 puan daha kaybederek 12 Ocak'ta 1.073,47'ye geriledi.[8] Eski endeksin yerini 31 Ağustos 1998'de alan yeni Straits Times Index, Singapur'da işlem gören Malezya hisseleri konusundaki karmaşanın ortasında 4 Eylül 1998'de 805,04 ile son on yılın en düşük seviyesine indi. Gayrimenkul fiyatları da düştü. Uluslararası Ödemeler Bankası'nın (BIS) yayımladığı bir konut fiyat endeksi, 1998'in ilk çeyreği ile dördüncü çeyreği arasında dörtte birden fazla geriledi.[9]

Reel ekonomi

Dördüncü kanal, finansal şoku reel ekonomiye bağlayan güvendi. İlk tahmine göre büyüme 1997'de yüzde 7,8 ile yüksek kaldı, çünkü bölgesel krizin etkileri Singapur'a ancak yıl sonuna doğru sıçradı. Çeyreklik büyüme 1997'nin üçüncü çeyreğindeki yüzde 10,7'den 1998'in ikinci çeyreğinde tahminen yüzde 1,6'ya düştü. İstihdam 1998'de yüzde 1,1 daraldı. Bu, 1985'ten bu yana çalışan sayısındaki ilk düşüştü. İşten çıkarmalar 29.086'ya ulaştı. İmalat sanayiindeki net iş kayıplarının 18.400'ü tek başına elektronik sektöründen geldi.[10]

Finans sektörü krizi iki aşamada yaşadı. 1997'de çalkantı iş yarattı: krizin patlak vermesinden önce ve hemen sonra hisse senedi ve döviz piyasalarındaki faaliyet artışı, finansal hizmetlerin yıllık büyümesini yüzde 15'e taşıdı. 1998'de etki tersine döndü. MAS sektörün daralmasını bekliyordu, çünkü bölge ekonomileri yatırım ve altyapı projelerini kısıyor, bu da Asya Doları Piyasası'ndaki finansmanı azaltıyordu. Yurt içi sorunları büyüdükçe uluslararası faaliyetlerini konsolide eden Japon bankalarının geri çekilmesi düşüşü ağırlaştırdı. Sektör beklendiği gibi 1998'de yüzde 0,5 daraldı.[11] Bankaları ve piyasaları büyük ölçüde bölgesel işlerle ayakta duran bir merkez için bölgenin küçülmesi en ciddi tehditti. Yetkililerin yeni büyüme kaynakları için bölgenin ötesine bakmasının nedeni de buydu.

© 2026 Dr Alexander Ressos. General information only, not legal, tax or investment advice. No client relationship is created. All Singapore law advice is provided by a duly licensed and regulated firm of Singapore advocates and solicitors only on the basis of an express written letter of engagement. More information at SingaporeIQ.com and ressos.com.sg.

Durgunluğun ölçülen büyüklüğü, ulusal hesapların sonraki revizyonlarıyla değişti. MAS 1999'da reel GSYH'nin 1998'de, 1997'deki yüzde 8,0'a karşılık yalnızca yüzde 1,5 büyüdüğünü bildirdi. Dünya Bankası'nın güncel serisi ise 1997'de yüzde 8,3 büyüme, 1998'de yüzde 2,2 daralma ve ardından 1999'da yüzde 5,7 büyüme gösteriyor.[12] 1998 için yaklaşık dört puanlık fark, ulusal hesapların sonraki revizyonlarından kaynaklanıyor. Dönemin gözlemcileri bu nedenle sert bir yavaşlama gördü. Revize edilmiş rakamlar ise kısa da olsa gerçek bir durgunluğa işaret ediyor.

Singapur neden çökmedi?

Singapur'un dayanıklılığı, MAS'ın o dönemde sıraladığı temel göstergelere dayanıyordu: bütçe ve cari işlemler fazlası, yüksek tasarruflar, düşük enflasyon, dış kamu borcu olmaksızın yüksek döviz rezervleri ve sağlam bir finansal sistem. Resmî rezervler 1997 sonunda yaklaşık 71 milyar ABD doları, 1998 sonunda ise 75 milyar ABD doları düzeyindeydi. Cari işlemler fazlası 1997'de GSYH'nin yüzde 15,6'sından 1998'de yüzde 21,8'ine yükseldi.[13] Devlet yurt dışından borçlanmadığı ve ekonomi bir bütün olarak net alacaklı olduğu için ülkenin dış kredilerin aniden kesilmesinden korkması için pek bir neden yoktu.

İki kurumsal özellik bu gücü pekiştirdi. Singapur'da kurulmuş bankalar iyi sermayelendirilmişti. Bankacılık Kanunu'nun (Banking Act) gerektirdiği gibi yalnızca ana sermayeye dayalı sermaye yeterlilik oranları yüzde 12'nin üzerindeydi. Singapur dolarını uluslararasılaştırmama politikası da yabancı spekülatörlerin açığa satış için bu para birimini borç almasını sınırladı. Hükümet bu politikayı Şubat 1998'de yeniden teyit etti. Gerekçesine göre yabancıların daha geniş ölçüde Singapur doları tutması, döviz kuru üzerindeki resmî etkiyi azaltacak ve para birimini spekülatif saldırılara karşı daha savunmasız kılacaktı. Bu, küçük ve açık bir ekonominin göze alamayacağı bir riskti.[14]

Yaygın bir yanılgı

Singapur'un Asya krizini hasarsız atlattığı sıkça söylenir. Bankaları gerçekten sağlam kaldı ve para birimi komşularınınkinden çok daha az değer kaybetti. Ancak revize edilmiş ulusal hesaplar 1998'de yaklaşık yüzde 2'lik bir daralma gösteriyor. İstihdam

© 2026 Dr Alexander Ressos. General information only, not legal, tax or investment advice. No client relationship is created. All Singapore law advice is provided by a duly licensed and regulated firm of Singapore advocates and solicitors only on the basis of an express written letter of engagement. More information at SingaporeIQ.com and ressos.com.sg.

1985'ten bu yana ilk kez düştü, hisse fiyatları son on yılın en düşük seviyesine indi ve gayrimenkul fiyatları bir yıl içinde dörtte birden fazla geriledi. Hükümet, GSYH'nin birkaç puanı büyüklüğünde bir maliyet düşürme paketiyle karşılık verdi. Singapur'un başarısı, 1999'da büyümenin yeniden başlamasına imkân veren uyum hızındaydı.

Notlar

1. Lee Hsien Loong, 30 Eylül 1998 tarihli konuşma, para. 9. ↩
2. MAS, *Annual Report 1997/98*, s. 40 ("Singapore's Trade Linkages"), ASEAN-3'ü Malezya, Tayland ve Filipinler olarak tanımlayan 2 numaralı dipnotla birlikte; MAS, *Annual Report 1997/98*, s. 29 ve 37–38. ↩
3. MAS, Parlamento yanıtı, "Loan Exposure of Financial Institutions to Regional Economies", 19 Şubat 1998 (mas.gov.sg): 31 Aralık 1997 itibarıyla S$37,2 milyar risk (toplam aktiflerin %16'sı); yaklaşık üçte ikisi Malezya; Endonezya S$5,4 milyar (%2,3). ↩
4. MAS, 19 Şubat 1998 tarihli Parlamento yanıtı: %5,7 (S$2,0 milyar) sınıflandırılmış kredi; 1997 kazançlarından S$1,6 milyar karşılık; kazançlarda yaklaşık %30 düşüş beklentisi; sermaye pozisyonları "exceeding 12% of their risk-weighted assets"; "all six banks are financially sound"; MAS, Parlamento yanıtı, "DPM Lee's Reply to Parliamentary Questions on Non-Performing Loans of Local Banks in Singapore", 12 Ekim 1998: 31 Ağustos 1998 itibarıyla S$37,3 milyar risk (toplam aktiflerin yaklaşık %15'i); beş ülkeye yönelik takipteki krediler %17 (S$5,9 milyar); toplam takipteki krediler %6,1. ↩
5. MAS, Parlamento yanıtı, "DPM Lee's Reply to Parliamentary Question on Non-Performing Loans of Local Banks", 6 Temmuz 1999: 31 Mart 1999 itibarıyla S$34,7 milyar brüt risk (toplam aktiflerin %12,5'i); bölgesel takipteki kredi oranı %24,3 (Aralık 1998'de %23,3, Eylül 1998'de %17,8); toplam takipteki krediler %8,0; 31 Aralık 1998 itibarıyla bölgesel takipteki kredilerin %72'si oranında karşılık; MAS, 6 Temmuz 1999 tarihli Parlamento yanıtı: "The

© 2026 Dr Alexander Ressos. General information only, not legal, tax or investment advice. No client relationship is created. All Singapore law advice is provided by a duly licensed and regulated firm of Singapore advocates and solicitors only on the basis of an express written letter of engagement. More information at SingaporeIQ.com and ressos.com.sg.

level of NPLs does not threaten the financial health of any of the local banks". ↩

6. MAS, *Annual Report 1997/98*, s. 49–50. ↩
7. MAS, *Annual Report 1998/99*, "Exchange Rate Developments" kısmı: "The Singapore Dollar weakened to a low of 1.8080 against the US Dollar at the height of the regional crisis in January 1998."; MAS, *Annual Report 1997/98*, s. 52. ↩
8. MAS, *Annual Report 1997/98*, s. 83–84; MAS, *Annual Report 1998/99*, "Equity Market" kısmı: STII on gün içinde "plunged 456 points (or 29%) to 1,073.47". ↩
9. MAS, *Annual Report 1998/99*, "Equity Market" kısmı: STI 31 Ağustos 1998'de 885,26'dan işlem görmeye başladı ve "a 10-year low of 805.04 on 4 September 1998" seviyesine düştü; Uluslararası Ödemeler Bankası, Residential Property Prices for Singapore (endeks 2010 = 100), QSGN628BIS serisi, FRED, Federal Reserve Bank of St Louis üzerinden (erişim tarihi: Kasım 2026): 1998'in ilk çeyreğinde 73,98, dördüncü çeyreğinde 53,81. ↩
10. MAS, *Annual Report 1997/98*, s. 29; MAS, *Annual Report 1998/99*, "The Labour Market" kısmı: istihdam 1998'de %1,1 daraldı; 29.086 işten çıkarma; çalışan sayısında 23.384 kişilik düşüş; net iş kayıplarının 18.400'ü elektronik sektöründe. ↩
11. MAS, *Annual Report 1997/98*, s. 35 ve 37: 1997'de finansal hizmetlerin %15 büyümesini "the resulting surge in activity in the equities and foreign exchange markets" tetikledi; sektör 1998'de "is likely to experience a contraction", bu daralma "exacerbated by a consolidation of Japan's international banking activity"; MAS, *Annual Report 1998/99*, s. 62 ("Growth of the Financial Sector"): "The sector contracted by 0.5% in 1998, compared with 15.3% growth in 1997." ↩
12. MAS, *Annual Report 1998/99*, Chairman's Statement, s. 9; Dünya Bankası, World Development Indicators, NY.GDP.MKTP.KD.ZG, Singapur: %8,32 (1997), –%2,19 (1998), %5,72 (1999), Kasım 2026'da alınmıştır. ↩

© 2026 Dr Alexander Ressos. General information only, not legal, tax or investment advice. No client relationship is created. All Singapore law advice is provided by a duly licensed and regulated firm of Singapore advocates and solicitors only on the basis of an express written letter of engagement. More information at SingaporeIQ.com and ressos.com.sg.

13. MAS, *Annual Report 1997/98*, s. 50; Dünya Bankası, World Development Indicators, FI.RES.TOTL.CD (altın dahil toplam rezervler) ve BN.CAB.XOKA.GD.ZS (cari işlemler dengesi, GSYH'nin %'si), Singapur, 1996–1999, Kasım 2026'da alınmıştır. ↩

14. MAS, *Annual Report 1997/98*, s. 75–76: Singapur'da kurulmuş bankalar "are well capitalised with capital adequacy ratios of more than 12% based solely on core capital as required under the Banking Act"; MAS, Parlamento yanıtı, "Internationalisation of the Singapore Dollar", 19 Şubat 1998: uluslararasılaşmayı teşvik etmeme gerekçesi "remains valid"; daha yaygın kullanım "the currency more vulnerable in a speculative attack" sonucunu doğururdu; "As a small and open economy, we cannot afford this." ↩

Disclaimer

This article is provided for general information only. It is based on publicly available sources as at its date of publication. These sources have not been independently verified against licences, regulatory registers or the records of the entities concerned. It is not legal, tax, financial or investment advice. Nor is it a recommendation to invest in, transact with or use the services of any entity mentioned. Law and regulation change frequently, so the content may be incomplete or outdated. To the fullest extent permitted by law, Dr Alexander Ressos and the publisher of SingaporeIQ exclude all liability for loss or damage arising from the use of or reliance on this article. Readers should obtain advice on their specific circumstances before acting or refraining from action.

Names and trademarks of the entities discussed belong to their owners and are used for identification only. Their mention implies no endorsement, affiliation or allegation of wrongdoing. All Singapore law advice is provided by a duly licensed and regulated firm of Singapore advocates and solicitors only on the basis of an express written letter of engagement. Corrections and updates: contact@ressos.com.

© 2026 Dr Alexander Ressos. This article may be quoted with attribution to SingaporeIQ (SingaporeIQ.com). Reproduction in full and any commercial use require prior written consent. The Legal Terms at https://singaporeiq.com/legal-terms apply.

Author contact: Dr Alexander Ressos, TEP · contact@ressos.com

© 2026 Dr Alexander Ressos. General information only, not legal, tax or investment advice. No client relationship is created. All Singapore law advice is provided by a duly licensed and regulated firm of Singapore advocates and solicitors only on the basis of an express written letter of engagement. More information at SingaporeIQ.com and ressos.com.sg.